

E

6150 pdf
Rosól, R
2005[C.E.E.O.L. main page](#) ➤

Issue no.2 /2005

Address: Palac Kultury i Nauki, pok. 2119
Warszawa (00-901), Poland
Phone: (4822)6189444
Fax:
eMail: meander@inbox.com

Spis treści / Index - Meander 2/2005**Nowo odczytane teksty Safony i Archilocha****Słodki smak deseru, czyli kilka uwag gastronomicznych na marginesie lektury poezji Pindara****Plutarch: Cnoty kobiet. Wstęp i rozdziały 1-13****Diogenes Laertios: Epigramy o Pitagorasie (VIII 44-45)****Translated Title:** Diogenes Laertius: Epigrams on Pythagoras**Publication:** Meander (2/2005)**Author Name:** Rosól, Rafał; Marcinkowska-Rosól, Maria;**Language:** Polish**Subject:** Poetry**Issue:** 2/2005**Page Range:** 173-174**No. of Pages:** 2**File size:** 68 KB**Download Fee:** 0.2 Euro (€)**Summary:** Diogenes Laertius' four epigrams on Pythagoras are printed here in Maria Marcinkowska-Rosól's and Rafał Rosól's translation, with the translators' notes.**Keywords:** Greek literature; Diogenes Laertius; Pythagoras; epigram; Polish translation**To, co najtrudniejsze, czyli problemy z tłumaczeniem ody Do Leukonoe****Horacy: Pieśń I 23****Nauka i magia w Historii naturalnej Pliniusza Starszego, czyli o prawie sympatii****Egeria - "jeziorna" bogini?****Kultura i filozofia. Hegel o sofistach****Witold Gombrowicz i Gajusz Juliusz Cezar, czyli o historii pewnego wariantu tekstu Ferdynandke. Całkiem niepoważne studium krytyczno-translatologiczne****Wypowiedź w obronie łaciny z 1885 roku****Epika w Literaturze Grecji starożytnej****O nauce hellenistycznej****Kiedy feministka spotyka muzę****Quot homines, tot sententiae****Mądrość**

Show Details	View
Show Details	View
Show Details	View
Show Details	View
Hide Details	View

Show Details	View
Show Details	View
Show Details	View
Show Details	View
Show Details	View
Show Details	View
Show Details	View
Show Details	View
Show Details	View
Show Details	View

Diogenes Laertios: Epigramy o Pitagorasie (VIII 44-45)

«Diogenes Laertius: Epigrams on Pythagoras»

by Rafał Rosół; Maria Marcinkowska-Rosół

Source:

Meander (Meander), issue: 2 / 2005, pages: 173-174, on www.ceeol.com.

DIOGENES LAERTIOS: EPIGRAMY O PITAGORASIE

(VIII 44–45)*

Odpowiedź wegetarianom¹

Co duszę ma, ustami nigdyś nie tknął swymi²,
Lecz któż, Pitagorasie, w inny sposób czyni?
Wszak gdy coś udusimy lub ugotujemy,
Wtenczas i my to tylko, co bez duszy, jemy!

Obłuda filozofa³

Pitagoras przed mięsa jedzeniem się wzbraniał,
Bo to grzech byłby, innych zaś do spożywania
Mięsnych potraw namawiał⁴. Cenię mądrość jego:
Sam mówił, że nie grzeszy, sam skłaniał do złego.

Wątpliwy dowód na metempsychozę⁵

Umysł Pitagorasa by przejrzeć, wystarczy
Rzucić okiem na środek Euforbejskiej tarczy⁶.
Mówił on: „Ja już kiedyś byłem śmiertelnikiem”.
Lecz jeśli był, gdy nie był, kiedy był, był nikim.

* Przekład oparto na wydaniu: *Diogenis Laertii vitae philosophorum*, wyd. H. S. Long, Oxonii 1964.

¹ Epigram ten znajduje się również w *Antologii greckiej* (VII 121).

² Na temat stosunku Pitagorasa do spożywania mięsa por. Diog. Laert. VIII 13; 19–20; 23; 33; 37–38.

³ Epigram ten zamieszcza E. Cougny w dodatku do *Antologii greckiej* (V 34)

⁴ Jest to aluzja do podanej wcześniej przez Diogenesa Laertiosa informacji, zaczerpniętej z *Pamiętników* Faworinusa (zob. *FHG*, t. III, s. 579–580), że Pitagoras zalecał atletom spożywanie mięsa; autor *Żywotów* zaznacza jednak, że według niektórych chodzi tu o jakiegoś innego Pitagorasa, ponieważ zalecenie to trudno pogodzić z przypisywanym mu zakazem zabijania zwierząt w ogóle (Diog. Laert. VIII 12–13).

⁵ Również ten epigram zamieszcza Cougny w dodatku do *Antologii greckiej* (V 35).

⁶ Euforbos, syn Pantoja, nazwany u Homera „najlepszym z Trojan” (*Il.* XVII 80), zginął z ręki Menelaosa, który zdarł z niego „sławną zbroję” (*ibid.* 1–60), lecz w jej zagarnięciu przeszkodził mu Hektor z namowy Apollona (*ibid.* 70–81). Według Heraklidesa z Pontu (fr. 89 Wehrli), jak podaje Diogenes Laertios (VIII 4–5), dusza Euforbosa (będąca przedtem duszą Ajtalidesa, syna Hermesa) po jego śmierci przeszła w Hermotimosa, który miał rozpoznać wiszącą w świątyni Apollina w Branchidach tarczę Euforbosa, ofiarowaną w darze przez Menelaosa. Z kolei po śmierci Hermotimosa dusza jego wcieliła się w rybaka Pyrrosa, a gdy ten zmarł – w Pitagorasa (por. *Schol. in Apol. Rhod.* I 645). Według Pauzania tarcza Euforbosa została złożona przez Menelaosa w świątyni Hery w pobliżu Argos (Paus. II 17, 3).

Zgubny bób⁷

Oj, był z Pitagorasa taki bobu czciciel⁸,
 Że przez to wraz z uczniami swymi stracił życie.
 Skoro pole, by bobu nie zdeptać, ominął,
 Z rąk Agrygentyjczyków na rozdrożu zginął⁹.

*Przełożyli z greckiego i opracowali
 Maria Marcinkowska-Rosół i Rafał Rosół*

ARGUMENTUM

*Quattuor Diogenis Laertii epigrammata, quae de Pythagora tractant, hic proponuntur
 a Maria Marcinkowska-Rosół et Raphaele Rosół Polonice versa et annotationibus
 instructa.*

⁷ Epigram można znaleźć również w *Antologii greckiej* (VII 122).

⁸ W swoim wykładzie o Pitagorasie Diogenes Laertios wspomina kilkakrotnie o bobie; mówi jednak tylko o zakazie jego spożywania oraz podaje różne uzasadnienia tego zakazu, przytaczając również hipotezy Arystotelesa na ten temat z zaginionego pisma *O pitagorejczykach* (Diog. Laert. VIII 19; 24; 33–34). Por. także informację o zakazie niszczenia roślin (ibid. 23).

⁹ Autor wcześniej przytacza dwie wersje opisu śmierci Pitagorasa, w których mowa jest o polu bobowym (ibid. 39–40). Według pierwszej z nich mieszkańcy Krotony, obawiając się politycznych planów pitagorejczyków, podpalili dom Milona, w którym pitagorejczycy odbywali zwyczajowe spotkanie. Wydostawszy się z płonącego domu Pitagoras natrafił na pole bobowe. Gdy zatrzymał się, ponieważ nie chciał zdeptać bobu, został wraz z czterdziestoma uczniami schwytany i zabity przez mieszkańców Krotony. Według drugiej wersji – której źródłem jest Hermippos ze Smyrny (fr. 20 Wehrli) – Pitagoras ratował się ucieczką po klęsce Agrygentyjczyków w bitwie z Syrakuzańczykami (w bitwie tej dowodził wojskiem Agrygentu), lecz gdy omijał pole bobowe, został doścignięty i zabity przez Syrakuzańczyków (nie zaś, jak w epigramacie, przez Agrygentyjczyków).